

- (a) वसिष्ठस्य आश्रमं वर्णयत।

Describe the Hermitage of sage Vasishtha.

अथवा

- (b) राजदम्पत्योः वसिष्ठाश्रमं प्रति प्रयाणं कथमभूत्? अभिवर्णयत।

Describe the Journey of the Royal Couple to the Hermitage of sage Vasishtha.

- (a) गङ्गासरितः वैशिष्ट्यम् उपवर्णयत।

(1 × 8 = 8)

Explain the greatness of the river Ganga.

अथवा

- (b) भगीरथः किं निमित्तीकृत्य घोरं तपस्तेपे?

For what purposed did Bhagiratha perform penance?

- (a) पुष्पोद्भवः बालचन्द्रिकां कथं परिणीतवान्?

(1 × 10 = 10)

How did Pushpodbhava Marry Balachandrika?

अथवा

- (b) 'कृषिफलम्' इति पाठस्य सारांशं समालिखत।

Summarize the lesson Krishiphalam.

पञ्चानां लघुसमाधानानि लिखत।

(4 × 2 = 8)

Write short notes on any FOUR of the following.

- (a) कविकुल गुरुः कालिदासः विशदयत।

"Kavikula Guruhu Kalidasa" – Explain.

- (b) कालिदासस्य ग्रन्थानां नामानि लिखत।

Write names of Kalidasa's works.

- (c) सगरपुत्रवृत्तान्तम् उपवर्णयत।
Describe the story of Sagara sons.
- (d) गङ्गा कथं जाह्नवी अभवत्?
How Ganga was called as Jahnavi?
- (e) दण्डिनः मातापितरौ कौ?
Write the names of Dandi's Parents.
- (f) दण्डिनः कृती लिखत।
Write works of Dandi.
- (g) केषां जन्म धन्यं भवति।
Whose life becomes fruitful?
- (h) कवीनां किं निकषं वदन्ति?
Which is the Test place of poets?

(4 × 3 = 12)

5. चतुर्णां सप्रकरणं व्याख्यात।

Annotate any FOUR of the following.

- (a) अनुभावविशेषानु सेनापरिवृताविव।
- (b) अपत्यैरिव नीवारभागधेयोचितैर्मृगैः।
- (c) पुत्रशोकाद् दिवं गतः।
- (d) भगीरथे विधेः क्रौर्यात् परिक्षीणमनोरथः।
- (e) क्षणमात्रमत्र भवता स्थीयताम्।
- (f) सुभग, क्रूरकर्माणं दारुवर्माणं भवानेव हन्तुमर्हति।
- (g) अत्र न निन्द्यात्।
- (h) मम पितामहः जन्मना विप्रः कर्मणा कृषीवलः।

(2 × 4 = 8)

6. द्वयोः शब्दयोः सर्वासु विभक्तिषु लिखत।

Write full forms of any TWO "sabdas".

- (a) नदी (b) वधू
- (c) मातृ (d) मधु

7. द्वयोः लकारयोः सर्वासु रूपाणि लिखत।

Give the Dhaturupas of any TWO in the given Lakaras.

- (a) एषिष्यति (b) लिखेत्
- (c) रमेत (d) वन्दताम्

(2 × 3 = 6)

8. (a) त्रयाणां नामनिर्देश पूर्वकं सन्धत्त। (3 × 1 = 3)

Combine any THREE and mention the name of the Sandhi.

(i) तत् + लयः	(ii) सुप् + अन्तः
(iii) नृपः + जयति	(iv) नराः + इमे
(v) कविः + आयाति	(vi) नराः + च

(b) त्रयानां नामनिर्देश पूर्वकं विघटयत। (3 × 1 = 3)

Divide any THREE and mention the name of the Sandhi

(i) विद्वाल्लिखति	(ii) तदपि
(iii) शिवोऽहम्	(iv) नरा गच्छति
(v) गुरोरज्ञा	(vi) नरास्तुथाः

9. त्रयाणां नामनिर्देश पूर्वकं विग्रह वाक्यानि लिखत। (3 × 1 = 3)

Write any THREE Vigrahavakyas naming their Samasas.

(a) उपकृष्णम्	(b) प्रत्यहम्
(c) सचक्रम्	(d) दत्तपशुः
(e) महाबलः	(f) सपुत्रः

10. द्वौ श्लोकौ पूरयित्वा भावं च लिखत। (2 × 2 = 4)

Write full slokas with their summary for any TWO of the following.

- (a) मनोभिरामा _____ शिखण्डिभिः।
(b) हैथञ्जवीन _____ शाखिनाम्।
(c) सेकान्ते _____ लाम्बुपायिनाम्।
(d) अथ _____ रथादवततार च।